

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.



Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy héra 1 „ — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő : **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók : **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj :

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beigtatásért 30 kr.

Uj keleti hajsza.

Ismét a nagy hatalmak közös akciója a portánál ! Ugy látszik az ilyesféle multság már egyképen odatartozik a diplomáciának ugy nyári, mint téli programjához, Télen volt a közös akció az örmény zavargások lecsillapítására, nyárra maradt az, mely a krétaiak bajait veszi gyógykezelés alá. Oly pontosan, mintha csak a váltóláz időszakos tünetei volnának, a macedóni csetepaték elmúltával következtek az örmény lázongások és hogy Armenia újra lecsendesedett, meg kellett indulnia a krétai zenebonának. Nagy hatalmak konziliuma hát állandó szolgáatot teljesíthet a beteg ember mellett. Kréta már hetek óta van a fölkelés állapotában, a sziget belsőjében kölcsönös mérsárlások folynak a törökök és görögök között és a kimerült, agyonhajszolt Törökország sem elég fegyvererőt nem tud a szigetre vetni, hogy a fölkelést hamar megsemmisítse, sem ígéretekkel és biztatásokkal a keresztyén lakosságot megnyugtanni többé nem képes. Hogy az utóbbi be ne következzenek, arról buzgóan gondoskodik a szomszéd Görögország, melynek lakossága tevékeny rokonszenvvel, pénzzel és fegyverrel segíti a fajrokon lázadókat, maga a görög kormány meg úgy mutatja, mintha a népérzület nyomása alatt nem halogathatná tovább nagy leszámolását a portával.

Igy a krétai ügy is megérett arra, hogy a nagyhatalmak jó tanácsaikkal, fenyegetéseikkel és biztos diplomáciai receptjeikkel rohanják meg a portát. Mit akarnak voltaképen az annyira meggyötört török gyomorral bevételni, arról a diplomáciai világ hirkelepje még nem ad határozott felvilágosítást. Ugy jelentik azonban, hogy keresztyén kormányzót kívánnak Kréta számára, valamint teljes végrehajtását az ugynevezett halleppói konvenczióknak, mely Krétának nemzetgyűlést és alkotmányos örendelkezést biztosított.

Európa asszonyosság már az antik világ óta különösen érdeklődik a vad-sziget iránt, hol Jupiter, az ő kedvese született.

Persze az európai hatalmak általános érdeklődésének most más a címe ! Ugy mondják, nem is Krétáért hevülnek ők szerelmes emlékezéssel, hanem Törökországról gondoskodnak nemes samaritánus érzülettel. Micsoda nagy-szerű, mesés és rejtélyes dolog ez az európai együttműködés, a milyent az előbbi évtizedekben el sem képzelhettek volna ! Nem is oly régen hallottuk egy

államférfiu panaszos kiáltását : Nem látom sehoh Európát ; És ime, most a diplomáciai félvonulások és kanyarodások legösszevágóbb gyakorlatait látjuk olyan kérdésben, mely nemzedékeken át a legélesebb érdekellentétek vulkánikus kokója volt. Az összes európai hatalmak állandó őrszolgálatot teljesítenek, Törökország status quoja és a portajogait biztosító nemzetközi szerződések mellett. Törökország Integritása mindenáron — kiáltják Ausztria-Magyarország, kiáltják Franciaország és Németország, és a legkisebb vészjelre egyszerre, egymás mellett a legtokéletesebb tüzoltói fölszereléssel jelennek meg a baj színhelyén. Képzeljük, hogy a szegény portán mennyire megvannak rémulve ettől a szertelen protekciótól. A török államférfiak jól sejtetik, hogy Törökország integritása mennyivel jobban lehetett megvédve akkor, a mikor voltak hatalmak, melyek történelmi irányzatukat követve, szünetlenül Törökország teljes megsemmisítésére törtek, és voltak más hatalmak, melyek a természetes érdekek parancsára az ellenséges támadásoknak utját állották. Fájdalmas tudatuk lehet arról, hogy a hatalmaknak mai bámulatos egyezése nem jöhetett létre önzetlen részvétből Törökország válságos helyzete iránt, inkább az ellenkező hatalmi érdekek oly kibékítésére mutat, mely ideig-óráig Törökország rovására keresheti a közös kielégítést.

Ne is tartsunk sokat a közös akcióknak szerződésfentartó és békéltető értéke felől.

Annak az együttes európai status quo politikának és az érette színrehozott mentő akcióknak, melyek a jámbor publikumot olyan részvétteljes, érzélgős hangulatba ringatják bele, — egyrészt az a közös meggyőződés, — hogy Törökország létét huzamos időre többé fentartani nem lehet, — másrészt az akcióérzés, hogy Törökország helyébe teendő új alakulásnak, az ellentétes érdekek nagy leszámolásának végzetes órájára lehetőleg elő kell készülniök. — Együttes működéssel és egymásnak folytonos ellenőrzésével igyekezzenek tehát az egész keleti kérdést csendesen fejleszteni odáig, n hol vagz elérkezik valamelyik hatalom számára az alkalom a mikor igényeit teljes mértékben gondolja érvényesíthetni, vagy talán megtalálják a végleges egyezkedés titkát is és békésen osztozkodhatnak a szétomló birodalom romjai fölött. Törökországnak az európai diplomácia már csak az árticsóka sorsát szánta, melyet levelenként lefejtve akar vegykonyhájában

könnyen emészthetővé tenni. Az a nagy garralajánlott közös statusquo-politika valósággal csak abból a kétségbeesésből fakadt, hogy ezt a statusquo-politikát, mely az előbbi szerződések sugallotta, többé eredményesen megvédeni nem lehetne.

Tartunk most tőle hogy Európának közös tevékenysége a krétai kérdést, mely máskülönbén csak az örökké forrongó keleti üst egyik muó buborékának volna tekinthető, komoly veszedelmé fogja megnövelni. És ha baj nélkül mulnék is el, sejt mindenki már, hogy csak a beteg ember nagy kurájának újabb fázisa fog utána következni sőt készítik is már serényen számára a a második macedóniai adagot, melyet okvetlenül európai asszisztenciával fog kelleni bevennie. A török államférfiakat utóléri most a nemezis büntetése azért, hogy tulságosan bizakodtak az európai hatalmak érdekellentéteiben és ebben a bizakodásukban visszaéltek azzal a jóakarattal és azzal a türelemmel, melylyel a Törökország iránt barátságos hatalmak a szükséges reformoknak megalkotását, a modern államélet nélkülözhetlen feltételeinek befogadását vártak. Az európai népek között immár nagyon megerősödött az a vélemény, hogy az ozmán uralom nem illeszthető bele az európai államszervezetbe, és ezzel megdőtt a török birodalom fennállásának legerősebb morális támasza is.

(E.—S.)

A kongrua és a kath. autonomia.

III.

De ne vonja be az állam a r. kath. klerus kezén levő állami vagyont, hanem az 1848: XX. t. cz. 3 §-ának végrehajtásaképen hagyja kielégítésül és a tulajdonjogot az e g y h á z r a ruházva. — Mit gondolnak a főthkerületi papok : Nem szükséges e az államnak előbb elrendezni, — hogy mi célra és mi beosztással kívánja azt a vagyont használtatni s különösen megértetni. — hogy azt az egész egyház minden ágazatának tisztességes — és munkássági körökhöz mért fenntartására adja ; tehát tisztában is akar lenni, hogy ezen beosztás micsoda tervezet szerint lesz valószínű, mert az állam sem azt nem akarhatja, hogy az a vagyon, a mostani aránytalan beosztással, egyeseknek lukullusi töltözést adva, másokat nélkülözésben hagyva uzurpáltassék ; hanem hogy a szolgálat érdeme szerint — jótékonyága mindenekre kiterjesztessék, kik az oltár vagy a r. kath. egyház feladata teljesítése körül forognak.

S ha ezen szabályzat okszerű és méltányos megállapításához még az eligazító összeírását is megtéteti : bizony a r. kath. egy-

ház kongrua terén való berendezkedése felé tesz nélkülözhetlen lépéseket.

Ennek a tervezetnek megállapítását és szentesítését követheti aztán az a u t o n o m i a, melyszerint a r. kath. egyház a vagyoni berendezésére szükséges szabályzatokat alkalmazza, végrehajtja. Mert higgye meg a t d o r. kath. papság és nép, hogy ha megengedjük azt, ami nehezen megengedhető, hogy az oly feszített hierarchiai szerkezet mellett, mint a latin egyház, lehet autonómia: — annak vagyoni tekintetben célhozvezető szabályzatát nem a pápától, vagy primástól kell várnia, hanem megköszönve el kell fogadnia az a l l a m n a k, mint k ü l ö n b e n i s adományozónak — s e g i t s é g é t; mert e nélkül minden obediencia mellett is oly bábeli zavar keletkeznék a r. kath. egyházban, melyből mikor kibontakoznék, nem ismerne magára. Ha azonban simán keresztül menne — t. i. a r. kath. alsó papság — nem venné tekintetbe, hogy csak »egy az Ur«, de az »a mindeneknek Istene és atyja«, s többre becsülné az obedienciát, mint az egy szolgálatból folyó e g y e n l ő é r d e m e s ü l t s é g e t é s m é l t ó s á g o t s t b., a m i k e l l, h o g y a z ö n t ö r v é n y h o z á s é s ö n k o r m a n y z a t s z e i l e m e é s a l k o t ő e r e j e l e g y e n, s l e n n e s z e r v e z e t e a z u t a n i s a z, a m i m o s t — a k k o r a z n e m i s l e n n e a u t o n o m i a, h a n e m a u t o k r a t i a s a t. m i k é n t m o s t. Ily testület kezelése alá pedig, melynek legfőbb parancsolója még az országon kívül is van, a ki szellemében és minden nyilatkozataiban az autonómiának, sőt a modern államiaságnak is határozott ellensége, ha vele érdekszövetségben nem áll: — nem bizhat az állam 100 meg száz milliókra menő vagyont — minden beleszólás és ellenőrzés nélkül. Jó lesz tehát megérteni mit lehet tartani az államnak azon e g y h á z i v a g y o n ü g y é b e a v a t k o z á s á r ó l, a r r ó l a k a t h. a u t o n o m i a — é s e z á l t a l r e n d e z e n d ő k o n g r u a f e l ő l, — a n n a k a z a l l a m n a k i l l e t e k t e l e n s é g é r ő l; h o g y m i t é r a z a n o n p o s s u m u s; s h o g y a z a z e k a l á r i z a c i o, e z a p a p - m u m u s n e m o l y a n o k v e t l e n d o g, s e l h á r i t h a t ó a f e n n e b b i m ó d o n, a m i d ű n v é g e r e d m é n y k é p e n a z 1848. XX. t. c. v é g r e h a j t á s a n a k r é s z l e t é t k é p e z n é, m i n t a h a z a i r. k a t h. v a l l a s f e l e k e z e t k i e l e g i t é s e — a k e z é n l é v ő v a g y o n n a l s a t. s a t.

Ha pedig az állam létező törvényét végrehajtani komolyan akarja, akkor a magyarországi államellenes papságnak »n o n p o s s u m u s« — a minden rakospalotai határozatok mellett sem er többet, mint a IX. Piusé, a mi pedig történeti tudomás szerint nem sokat, ért de eleget ártott.

És ezt felnőtt, komoly embereknek, ameltett szolid hivatásu, s hazafiasságra és törvénytisztelre sokszor hivatkozó, azon kötelességek ismeretere másokat is tanító hivatott — l e l k é s z e k n e k j ö v o l n a m e g g o n d o l n i o k; n e m e p é s k e d n i o k, a m e l y r ö v i d i t i a z t a z é l e t e t, a m i p e d i g r e n d e s v i s z o n y o k k ö z t — k ö z i s m e r e t s z e r i n t — a p a p o k n a l j ó h o s z u s z o k o t t l e n n i; s h o n f i t a r s a i k b a n n e m k e l l e n e a z t a z i s m e r e t e t f e l k e l t e n i v a g y m e g e r ő s i t e n i, h o g y a r. k a t h. l e l k é s z u r a k s z á j á b a n a z a d c s e k e d é s, a m i a j ó h a z a f i s á g r ó l s a z á l l a m é s t ö r v é n y e i — t e h á t e n e k é l e t e é s v i r á g z á s a i r á n t i t i s z t e l e t é s m u n k á s j ó a k a r á t r ó l s z ó l: e s a k ü r e s v a z y f e l r e v e z e t é s r e s z á n t s z o l a m; m a g a a z a r e m e d i u m, a m i h e z m e n e k ü l a p a p: »i n k á b b I s t e n « k e n g e d n i m i n t a z e m b e r e k n e k v é g t e r e k i t ü n i k a z e m b e r e k e l ő t t, h o g y e b b e n a z I s t e n n e v e, v a l ó s á g g a l a h a t a l o m b i t o r i á s f e n t a r t á s a r a, v a g y a n n a k b á r m i u t o n - m ó d o n v i s z a s z e r z é s e r e t ö r e k v é s e l t a k a r á s a r a v a n f e l h a s z a l v a l! S e n n e k l e l k i - m e r e t ü k e t v á d l ó - h e r e t a b o l b i z o n y a v á c i p ü s p ö k u r s e m o l d h a t j a t e l, m e r t a z a l ó l s e m é g e n, s e m f ö l d ö n n i n c s a b s z o l u c i ó!

Lássák az igen tisztelt »Néppárt«-i urak; más magyarországi felekezettek, melyek szegényesen ugyan, de állami vagyon haszonélvezete nélkül — önérejükön állanak fenn, sőt ös l j o g o s v a g y o n u k e g y r é s z e i s a r. k a t h.

egyház részére foglaltatott el: — nem tartják az államot istentelennek sat.; sőt a krisztusi eszmék megvalósítása felé tett lépéseiben — a vallás-erkölcsiség iránti tiszteletet szemlélnők jól esik; a valódi emberszabadság felé tett egyes lépéseiben szívesen támogatják az államot; nem látják, hogy ez valamely bevett vallásfelekezettel elnyomására törekednek; valóságilag létező — mert lehetséges — autonómiajuk szerint pedig élnek, a nélkül, hogy az állammal összeütközésbe jönnének; s a r. kath. egyház dotációjával arányos felsegítettésüket — az 1848: XX. t. c. végrehajtását türelemmel, de reménységgel is várják és habár nekik eddigelé ez uton csak kegyelemmorzsa jutott is — még csak nem is zugsódnak, tudván, hogy századok nyügeiből kibontakozó, mulasztásait helyrehozni igyekvő államnak nagyon rohamosan cselekedni nem lehet, de nem is tanácsos.

Éljenek, akarjanak elni Magyarország minden polgárai és felekezetei az egyenjogúság követelményénél fogva — az állam iránti egyenlő kötelességért szerint s ne hecceljék magokat és másokat is az állam ellen. — Akkor nyugodt, megelégedett életük lesz az államban és mint felekezetteknek és polgártársaknak egymás közt; mert bizony örökigazság marad az, a mit Krisztus mondott: »m e g m a r a d a h i t, a r e m é n y s é g a s z e r e t e t, e h á r o m; e z e k k ö z t p e d i g l e g n a g y o b b — a s z e r e t e t!«

— a — r.

A mérnöki hivatal újjászervezése.

Debreczen, június 25.

— Reichmann Ármín headványa. —

A városi közgyűlés tárgyalásai körében jelenleg folyamatban levő városi szervezési szabályrendelet igen sok elégedetlenséget keltett mindenfelé s kiki igyekezik, hogy azon a mennyire a »kompakt többség« lehetővé teszi, javítson.

Reichmann Ármín b. taga szabályrendeleti javaslat XIV. részének helyére a következő javaslat elfogadását fogja a közgyűlésnek ajánlani:

Indokolt módosítási javaslat Debreczen szab. kir. város köztörvényhatósága szervezeti szabályzatának a mérnöki hivatali tárgyzó XIV. részéhez.

A szervezési szabályzati javaslat XIV-ik része szerint a városi mérnöki hivatal szervezete akként ezéleztatik megállapítani, hogy az három szakcsoportra osztatlan, személyzete egy főmérnök, egy építész, egy építő-mester, négy mérnök, két rajzoló, egy fogalmazó s egy irnokból álljon, kiknek összes javadalmazására összesen 18450 frt lenne fordítandó, nem számítva az utmestereket s a kutmestert.

Tekintettel, hogy Debreczen sz. kir. városi műszaki ügyeinek ellátása kellően szervezett műszaki testületet kíván, a mérnöki hivatal személyzete s teendőinek felosztása következőkben javaslatilag megállapíttatni.

A mérnöki hivatal teendői osztassanak 3 főcsoportra, egymint:

1. Építési
2. Közlekedési, csatornázó s világitási.
3. Földmérői.

Mindegyik csoport működése egymástól függetlenül elkülönítendő s **mindenyik élére felelős osztályvezető** mérnök helyezendő; mindhárom osztály feletti felügyelet és ellenőrzés a főmérnököt, illetőleg műszaki tanácsnokot illetné, ezekből kifolyólag a személyzet következőkben állapítandó meg:

- a) műszaki tanácsos, a hivatal főnök e
- b) az építészeti szakosztálynál: egy osztályvezető építész, egy építész, egy építész-segéd.
- c) a közlekedési szakban: egy osztályvezető mérnök, egy mérnök, egy segédmérnök.

- d) Földmérői szakban: egy osztályvezető mérnök, egy mérnök.
- e) Mindhárom osztály irnoki munkáinak ellátására egy irodatiszt.

JAVADALMAZÁS.

a) Hivatali főnök.

Tekintettel arra, hogy a mérnöki hivatal tisztviselői életfogytiglan neveztetnek ki s ez okból kívánatos volna, ha a hivatal személyzetének fizetése az állami műszaki tisztviselők fizetésével már ezuttal összhangba hozassék; a javadalmazások következőkben lennének megállapítandók:

1. A mérnöki hivatal főnöke műszaki tanácsnok címmel, a többi tanácsnokokkal egyenlően, a tanácsban **ne csak előadó, de szavazati joggal bíró** tag legyen.

Mint hogy pedig a városi műszaki ügyei ellátásának fontossága megkívánja, hogy a hivatal élére egy nagy gyakorlattal bíró és a műszaki teendők minden válfajában kellő jártassággal s szakértelemmel rendelkező egyén állíttassék, ki a mérnöki hivatal teljes körültekintéssel, az összes kívánalmaknak megfelelően képes vezetni, tekintettel arra, hogy az állami szolgálatban a VII. díjosztály I-ső fokozatába sorozott műszaki tanácsos 2400 frt javadalmazást és székhelyüknek megfelelő törvényben megállapított lakbért élveznek, hogy a fentebb meghatározott képesítéssel bíró egyén a városi mérnöki hivatal számára megnyerhető legyen: részére az állami műszaki tanácsosok részére megállapított 2400 frt évi fizetés, törvényszerű lakbérilletmény és 600 frt működési pótlék biztosíttassék.

A városi mérnöki hivatal főnöki állása egyelőre minden körülmények között **meghívás és szerződés** útján töltendő be, de az esetben, ha a szerződés tartama alatt kiténik, hogy a műszaki tanácsnok az állást kellő képességgel és szakértelemmel tölti be, törvényszerű ki nevezés útján élethossziglan véglegesíttessék és ez esetben, ha az illető állami szolgálatból lépett volna át, a nyugdíj törvény értelmében, — állami szolgálatban eltöltött ideje a nyugdíjba beszámíttassék.

b) Főnök-helyettes építész.

A főnök helyettese a javaslat szerint az építési szakosztály élére állítandó építész legyen. Ezen építész oklevéllel bíró egyén élethossziglan nevezendő ki. Javadalmazása 1800 frt évi fizetésben s szabályszerű lakbérben lenne megállapítandó.

E javadalmazás megfelel az állami szolgálatban levő műszaki tisztviselők szakmájában VIII-ik díjosztály I-ső fizetési fokozatába sorozott kir. főmérnök javadalmazásának.

c) Osztályvezető mérnökök.

Az osztályvezető mérnökök évi 1600 frt fizetéssel és törvényszerű lakbér élvezetével alkalmaztassanak. Ezen javadalmazás megfelel a VIII. fizetési díjosztály II-ik fokozatába sorozott kir. főmérnökök javadalmazásának.

d) Mérnökök és építészek.

Mindhárom osztályba sorozott építész és mérnökök javadalmazása évi 1300 frtban s törvényszerű lakbérben állapítandó meg; ezen javadalmazás megfelel az állami műszaki tisztviselők IX-ik fizetési osztály I-ső fokozatába osztályozott kir. mérnökök javadalmazásának.

e) Segédmérnökök.

A segédmérnökök javadalmazása 1000 frt évi fizetés és szabályszerű lakbér illetményben állapítandó meg; ezen javadalmazás megfelel az állami műszaki tisztviselők X-ik fizetési osztály I-ső fokozatába sorozott kir. segédmérnökök javadalmazásának.

f) Az irodai munkálatok ellátására 650 frt fizetés és 100 frt lakbérrel egy irnok alkalmazandó.

Ezek szerint a mérnöki hivatal fenntartásának személyi kiadásai lennének:

	Fizetés	Személyes pótlék	Lakbér	Összes illetmény	Jegyzet
	frt	frt	frt	frt	
1. Műszaki tanácsos hivatali főnök . . .	2400	600	400	3400	
2. 1 mérnök (építész) helyettes főnök . .	1800	350	350	2500	
3. 2 mérnök (osztályvezető)	1600	—	350	3900	
4. 3 mérnök	1300	—	280	4740	1 építész
5. 2 segédmérnök	1000	—	240	2480	1 építész
6. 1 irodatiszt	650	—	100	750	
Összesen :	—	—	—	17770	

Ezek szerint a mérnöki hivatal teljesen szervezve s kellően javadalmazva lenne miután a javasolt javadalmazások olyanok, melyeket az állami szolgálatban levő műszaki tisztviselők csak hosszú szolgálat után érhetnek el.

Összehasonlítva a szervezeti szabályzatban javasolt mérnöki hivatalt az ezen javaslatban ajánlt módosítással kitűnik, hogy a szervezeti szabályzat javaslata semmi egyéb, mint a jelenlegi mérnöki hivatal elhibázott szervezetének tovább fenntartása, illetve a jelen személyzet javadalmazásának nagy mértékben való emelése; mert a mérnöki hivatal jelenleg is egy főnök, egy építész, három mérnök, két rajzoló s egy irnokból áll; a szervezeti szabályzat szerint ezen létszám mindössze egy mérnök s egy építőmesterrel szaporíthatnák, maradna minden tehát úgy, mint eddig s ez kerülne évi 18450 frtba. Ezen javaslat szerint azonban a műszaki testület 9 egyénből állana; ugyanis 1 főnökből, 1 építész, mellé beosztva 2 építész, 2 osztályvezető mérnök, 2 beosztott mérnök és egy-egy segédmérnökből s ezen szervezetnek évi fenntartási költsége kitenne 17770 frtot, az így szervezett mérnöki hivatal aztán a legfokozottabb igényeknek is megfogna felelni; mert a hivatali főnöke csak a vezetéssel, felügyelettel, előadással szaktanácsokban való részvétellel, representációval foglalkozván, azt tuleröltetés nélkül teheti, arra kellő gondot fordíthat, addig a szakosztályok önállóan s egymástól függetlenül és saját felelősségükre működven, reá háramló teendőjüket minden fennakadás nélkül s a nélkül teljesíthetik, hogy más **ügykörükbe nem vágó** munkákkal háborgatva lennének.

A módosítási javaslat elfogadása esetén Debreczen szab. kir. város oly műszaki testületet nyerne, a minő, kivéve az ország fővárosát, egy városban sincsen s a mely az ország leggazdagabb városának nemcsak méltóságát és tekintélyét dokumentálná, de a mi műszaki dolgokban elsőrendű fontossággal bír, ezen szervezett Debreczen **város fejlődésének minden megnyugtató biztosítékát** is magába foglalná.

Másrészt az állami műszaki közegek javadalmazásának alkalmazásával el lenne érve az, hogy az állami közigazgatás várható életbe léptekor a műszaki tisztviselők javadalmazásuk megtartásával lennének az állami statomba bevonhatók.

A szervezeti javaslat szerint a mérnöki hivatal mellé egy fogalmazó, egy építőmester és két rajzoló alkalmazása javasoltatik; ez azonban mint szükségtelen és célra nem vezető mellőzendő lenne, ugyanis fogalmazó csak úgy lehetne alkalmazható, ha az a technikai ügyekben is jártas lenne; ilyen qualificatio azonban egy fogalmazótól nem is kívánható; a mérnöki hivatal fogalmazványait kellő szakértemmel csak maguk az illető szakemberek végezhetik s éppen e miatt egy fogalmazó mind a három szakosztálynak megfelelni képes nem lévén, alkalmazása mellőzendő már azon okból is, mert ha jogi tanácsra van a mérnöki hivatalnak szüksége, ennek megadására az ügyészi hivatal hivatott.

Építőmester alkalmazása szintén mellőzendő és pedig azért, mert építőmester az, a ki az erre kívánt szakvizsgát letette, arról bizonyítványt nyújt bír; az építőmester a mindennapi

életben nem nagyon áll messze az építésztől s míg így kevés kilátás van arra, hogy a praeliminált 1000 frt fizetésre kellő gyakorlattal bíró építőmester jelentkezzen, addig egy minden gyakorlatot nélkülöző ifju erő javadalmazására ez sok; s e helyett czélszerűbb a kvalifikált műszaki erők javasolt szaporítása.

Rajzolóok élethossziglani kinevezése szintén mellőzendő, egyrészt azért, mert 750, illetve 800 frt fizetésért képzett műszaki rajzoló magát le nem köti; de meg azért is, mert a műszaki személyzet fentjelzett módon való szaporítása folytán a felmerülő rajzolási munkát a műszaki személyzet maga is meg tudja birkaszkodni munkaszaporodás esetén rajzolóok esetrelésemre ideiglenesen is felfogadhatók; és épen ez okból a várost 1550 frt állandó évi kiadással megterhelni fölösleges.

A mi a mérnöki hivatal szolgálati szabályzatát illeti, tekintve, hogy a szervezési szabályzatban sem a közvetlen szolgálati pragmatika, sem a fegyelmi szabályzat kellően kidolgozva nincs, miután az abban felsorolt vezéreket ilyenekül elfogadni nem lehet, a mérnöki hivatal szolgálati utasítása pontosan kidolgozandó lenne.

Ezek után van szerencsém javaslatomat tárgyalásra s elfogadásra ajánlani.

Debreczen, 1896. június 24.

Reichmann Ármán,
bizottsági tag.

Városi rendkívüli közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 25.

Köz-pes érdeklődés mellett kezdte meg a város törvényhatósági bizottsága. Különösen a kormánypárt tünnettét távol létevel. — Elnöklő főispán a közgyűlést megnyitván jelenti, hogy egyedüli tárgya szervezeti szabályzat. Ennek a létesítésére már évek előtt bizottságot küldött ki, mire pedig az őszön tisztújítás lesz, ennek megalkotása sürgős, kéri tehát a közgyűlést, hogy határozzon, elfogadja-e általánosságban.

Juhász Ignác: A főispán azt a kijelentést tette hogy a szabályzat készítésére már évek előtt kiküldték a bizottságot s hogy ennek megalkotása szükséges. Ezt magam is elismerem, De az a kérdés, vajjon a bizottsági tagok képesek voltak-e azt attanulmányozni? Már kérem szépen, ha ez nincs úgy, akkor ez a javaslat ma nem tárgyalható; Azt a szabályzatot szétküldték 8—10 nappal ezelőtt s azt, hogy ma tárgyalni fogjuk, csak 22-en tudtam meg, volt tehát minden egyes szakaszunk tanulmányozására három percz. Indítványozom tehát, hogy a tárgyalást egy 30 nap mulva tartandó közgyűlésre halasszuk. —

Dégenfeld gr. úgy tartja, hogy hiszen ha 7 nap nem elég, egy hónap, vagy több sem volna elég, mert az első napokban akkor sem tartották volna sürgősnek.

Lengyel Imre nem hiszi, hogy az a nagy bizottság annyi hibát követett volna

el, mint Juhász Ignác állítja s ennél fogva a halasztáshoz nem járul hozzá.

Sz. Szabó László különösnek tartja hogy a főispán azt mondhatta hogy ha egy hét nem elég, három hónap sem elég, mert a tárgyalásnak teljes komolysággal, kell lefolytania s ez tanulmányozás nélkül nem lehetséges, hiszen ha tudtuk volna hogy 7 nap mulva tárgyalják, szakítottunk volna időt így azonban csak két napunk volt. Lengyel I. azt mondja, hogy a bizottság ezt komolyan tárgyalta; de hiszen a közgyűlés is komolyan kívánja tárgyalni. Vannak dolgok, a midőn a közérdek tekintetéből könnyen keresztül mennünk nem lehet, a kár mint méltóztatik — mosolyogva a főispán urnak, ez így van, csak arra hivatkozom, hogy 17-ike óta az egész városban vizsgálatok folynak, s ez a közgyűlés tanártagjai-nak teljesen lehetetlenne tette a tanulmányozást s ebben a városnak a közoktatás iránt érdeklődő polgára résztvevett. Kéri tehát a közgyűlést, fogadja el a Juhász Ignác indítványát.

Dégenfeld gr. elismeri, hogy mondta, hogy nem lett volna egy hónap sem elég, mert hiszen Juhász Ignác azt mondta, hogy jutott neki 3 percz, egy hónapból jutott volna 12 percz: ez sem lett volna elég.

Juhász Igoácz megvárja az asztaltól, hogy kellő méltánysággal tekintse a bizottsági tagokat, mert azt nem fogadhatja el, hogy ha 30 napja lett volna, akkor sem foglalkozott volna vele; megköveteli mindenkitől ugyanazt a diszkréziót, a melyet az maga iránt követel, hogy viseltessenek.

Dégenfeld: Ne tessék az elnököt rendreutasítani, én nem sértettem senkit! (Óriás zaj.)

Kovács József: Ez nem rendreutasítás!

Juhász Ignác: Ismételtlen kéri a közgyűlést, fogadja el a halasztási indítványt. (Felkiáltások: szavazzunk, nagy zaj.)

Elnök felteszi a kérdést, elfogadja-e a közgyűlés a Juhász Igoácz halasztási indítványát? igen, vagy nem? (felkiáltások! igen! igen! nem) Akik elfogadják, méltóztassanak felállani. (Megtörténik) megszámolják, **elfogadják 30-an**, méltóztassanak felállani, akik nem fogadják el (Megtörténik) **számuk 39**. E szerint többség a halasztási indítványt eveti. Erre óriási zaj keletkezett; az **ellenzék egy értelemmel felkelt és kivonult**.

Elnök felteszi tehát a kérdést elfogadja-e a közgyűlés a javaslatot részletes tárgyalás alapjául? A benmaradtak 39 ember elfogadják.

Vecsey I. tanácsnok, előadó olvassa a javaslat részét, a benmaradt mamelukok egyhangulag, vita nélkül elfogadják az egészet, némely, nagyrészt a tisztikar által ajánlott stílusos módosítással, ilyenek voltak: A 9 § 30. pontjából kihagytak a »nyug és« valamint a végkielégítések sokát s csak a »kegy díjak«-at hagyták meg.

A 10 § után Simonffy Imre polgármester indítványozza, hogy minden közgyűlésről jegyzőkönyv vezetésék, mely az előadók es az elnök által is aláírandó. Elfogadják.

A 13. §-nál Bakonyi Samu dr. azt indítványozza, hogy a szakosztály szót »szakbizottság«-gal helyettesítsék. Elfogadják.

A 14 §-nál Bakonyi Samu két rendbeli módosítást ajánl. Hat közgyűlés ilyen nagy törvényhatósághoz kevés, tehát indítványozza, hogy »évenként rendszerint 10 rendszer közgyűlés tartassék, július és aug. kivételével, minden hónapban«, az utolsó kikezdésbe ajánlja, hogy »délelőtt« helyett »délután« tétessék, mert a közgyűlés igen sok tagjának magánhivatása a délelőtti teljesítendő közkötelességekkel örökös kollízióban van, egy másik fontos ok erre az hogy Debreczen város polgári osztálya délbene bédél s ennek elhagyására a délelőtti kérdések miatt őket kényseríteni, sem pedig a

közgyűlési tárgyakat az érdektelenségnek kitenni nem lehet.

D é g e n f e l d az indítvány első részéhez nem is kíván hozzászólni. Hanem a délutáni tárgyalásnak ellene van, mert a délelőtt mellett, is igen sok ok szól (egy hang: délelőtt higgyék az ember!)

M á r k Endre szintén a 6 rendes közgyűlés mellett foglal állást a délutáni tárgyalás órára nézve csakugyan előnyösebb volna, de a közérdek épen a közgyűlési tárgyalások higgadsága szempontjából a délelőtt foglal állást.

J ó n a Dániel a gazdák szempontjából a délelőtti határidő mellett van.

Elnök felteszi a kérdést, elfogadja-e a 6 közgyűlés? A nagy többség elfogadja, a délelőtti közgyűlést szintén.

A 15 §-hoz B a k o n y i Samu indítványozza, hogy a »legalább 24 órával előbb« szavak helyett »legalább 3 nappal előbb« szavak tétessenek s hogy kötelező legyen minden közgyűlésre a nyomtatott meghívók által leendő meghívás.

A közgyűlés csak a 2-ik javaslatot fogadja el s a 13 §-ba »tüzendő ki« szavak után pontot s az »erre a« szavak helyett a »minden« szót teszi.

A 17. §-nál (A tanács hatásköre) B a k o n y i Samu dr. hangsúlyozza, hogy a tanács hatáskörét teljesen taxative felsorolni nem lehet s azért ha valami más uton ugyis a tanács hatáskörébe van utalva, az a felsorolásból kihagyható. Mivel pedig az izraelita vallás ma már törvényesen bevett felekezet, azért annak autonóm szervezése legközelebbre várható, s így akkor majd a ma még érvényes s épen azért külön hangsúlyozói felesleges rendeletet hatályon kívül helyezik s a 2. pontnak akkor már nem lesz értelme. Ennélfogva a 17. §. 2. pontja ki lenne hagyandó. A közgyűlés ezt elfogadja, egyébként pedig változatlanul.

A 21. §-nál B a k o n y i dr. ki akarja hagyni a »főleg a hortobágyi közös legeltetés« szavakat, S z a b ó József főszámvevő pedig csak a »közös« szót. Szabó József indítványát fogadják el.

A 22. §-nál K i r á l y Gyula tanácsnok indítványozza, hogy a gazd. ügyosztály személyzetébe egy »gazdasági mérnöki« állást állítsanak be. D é g e n f e l d gr. felvilágosítása után ezt elvetik s a szakaszt elfogadják a 3. pont ilyen szövegezésével:

»3. A körkemencei művezető, téglafelügyelő és ménestester, az erdészek, erdészgyakornokok és erdővédek, továbbá a máti biztos, kül-öségi alatorvosok és mezőrendőrök, ez utóbbiak csupán gazdasági tekintetben.«

A 24. §-nál néhány stiláris módosításon kívül az utolsó bekezdésbe a polgármester indítványára a »számvevői hivatalhoz« szó helyett a »tanácshoz« szót tették.

A 25 §-nál K i r á l y Gyula tanácsnok felveti a kérdést, vajjon nem volna-e czélzerű felvenni az erdészeti személyzet hatáskörébe a mezőrséget. Ezt a közgyűlés nem fogadja el, valamint az erdőmester azon kérését sem, hogy a rendőrség és a gazd. tanácsnok csak az erdőmester útján rendelkezessék az erdőőrökkel.

A 34 §-nál dr. B a k o n y i Samu indítványozza, hogy ezt s a következő két szakaszt az árvaszék hatáskörénél vegyék fel. Nem fogadják el.

E szakasz tárgyalása közben J ó n a Dániel, a ki egy pár értelmetlen módosítást ajánlott a közgyűlés folyamán, a melyekről ezt később maga is elismerte, felállt és kifelé igyekezett. Mikor az ajtónál volt, a főispán, nehogy a holnap szavazástól elmaradjon, hangosan odasól neki: »holnap kilencz orakor folytatjuk.« (Általános derűtség.)

A tárgyalás folytatását ezután holnap reggel 9 órára halasztották s a főispán a gyűlést 12 órakor bezárta s mikor felállt, a tisztviselőkhöz fordult e szavakkal: »Igy legálabb könnyebben átestünk rajta!«

A mai közgyűlés.

A városi közgyűlési terem ma óriási botrány színhelye volt. A botrány színhelyévé tette azt, maga a botrányhős, a főispán, ki vak elbizakodottságában ellene szegül minden oly dolognak, legyen az bár a legigazságosabb és legszerényebb kérelem, mely az ellenzék részéről jön.

A legutóbbi időben oly botrányosan viseli magát a főispán, hogy míg egyrészt politikai ellenfeleit a legelkeseredettebb ellenségeivé teszi, addig másrészt saját elvtársai is megbotrányozással fordulnak el attól a főispántól, a ki e város nagy érdekeit szíven nem viseli, hanem csupán a kormány mindenható eszközeként működik itt, a város és annak polgárai jóllétével mitsem törődve.

Oly jelenség ez, a melyet Szolnok-Doboka és Hont vármegyékben talán eltűnnek, de Debreczen város, becsületes, józan, felvilágosodott és igazságszerető polgársága nem fog eltűnir sohasem.

Ezért vonult ki ma tüntetőleg a közgyűlési teremből az ellenzék. Mert mit várjon még tovább ott, ha azt az igazságos méltányos, sőt jogos kivánságát is leszavaztatja a főispán az ő vak eszközeivel, a tisztikarral, kiket a kandidációval a markában tart, hogy mivel épen az ellenzéken levő férfiaknak, kik egyedül és kizárólagosan foglalkoznak a város ügyeivel — nem volt elég idejük arra, hogy ezt az óriási horderejű ügyet, Debreczen sz. kir. város új szervezési szabályrendeletét, az ügghöz méltó komolysággal áttanulmányozzák, halasszák el ennek tárgyalását.

Az eredményt láttuk. Meg lehet elégedve a főispán ur! A hivatalnoki kar ma délelőtti adagot letárgyalta a szervezési szabályrendeletből. Debreczen város ujjaszervezését tehát a városi hivatalnokok fogják megalkotni, mert ha azt hiszi valaki, hogy a közgyűlésre jóval később érkezett Dr. B a k o n y i Samu elterelő, helyes és okos indítványai közül egyet is elfogadtak, hát nagyon csalódik. Csak egy néhány stiláris dolog az, a minek megkegyelmezték. De például a délutáni üléseket, a közgyűlések idejének és tárgysorozatának a határidő előtt három nappal leendő kitűzését azt már nem fogadták el. Így tehát a hivatalnoki kar megsavazza magának a fizetést, a pótlékot, hivatali hatáskörét stb.

Ime közöljük tudósítónk pontos feljegyzési alapján azok neveit, a kik az ellenzék kivonulása után a közgyűlési teremben maradtak.

Gr. D é g e n f e l d József (főispán) S i m o n f y Imre (polgármester), V e r t e s s y István (főjegyző), S z a b ó József (főszámvevő), M e d g y a s z a y Miklós (árvaszéki ülnök), G e r g e l y Antal (adó-pénztárnok), T ö b y Elek (közigazgatási gyakornok, t. aljegyző), T ö r ö k Gábor (erdőmester), K o n c z Ákos (levéltárnok), K i s O r b a n Imre (számvevő), M á t h é Miklós (házipénztárnok), V a r g a Károly (II-od. aljegyző), R o n t s i k Lajos (I-ső aljegyző), S z a b ó Kálmán (polgármesteri titkar), K i r á l y Gyula (tanácsnok), S t h a l Géza (h. főmérnök), A b r a h á m László (t. főügyész), V e c s e y Imre (tanácsnok) K ö r n e r Adolf (tanácsnok), B é s z l e r Károly (h. árvaszéki elnök), L l l é s y Gyula (árvaszéki jegyző.) M e d g y a s z a y Dezső (árvaszéki ülnök), M e d g y e s i Lajos (számvevő). T ü d ö s József alszv. H a n k e

Lajos gyámpénztárnok, N á n á s s y Miklós alapítványi pénztárnok, B e k e Imre (kiadó) ezenkívül S z a b ó Sámuel nyug. alkapitány, L e n g y e l Imre, M á r k Endre, T o r d a i Gábor, S z e n t k i r á l y i Tivadar, K o s z o r u s Lajos S t e r n Győző, J ó n a Dániel, M u r a k ö z y Károly, V á c z y János, Z a d o r Lajos, P á l f y Gábor, J á m b o r Ferencz, K ö v e s d i János, H a r s á n y i István.

Ezek közül ugyan egy-kettő nem szavazott a halasztás ellen, sőt a hivatalnoki kar három tiszteletreméltó tagja is tartózkodott a szavazástól. E három férfi volt S z a b ó József főszámvevő, Á b r a h á m László t. főügyész és K i r á l y Gyula gazd. tanácsnok. Kiirtuk e három önzetlen tisztviselő nevét, hogy annál jobban piruljon az arcuk a többieknek.

A közgyűlésre később érkezett M ó r i c z Ferencz, K i s s Bálint, L. N a g y Bálint, S z a l a y István bizottsági tagok is, mikor láttak azt a komikus képet, melyet a közgyűlési tárgyalás nyújtott (a csupa hivatalnok szavazó), ők is hátat fordítottak a közgyűlésnek és tüntetőleg távoztak onnan.

Nem hagyhatunk még felemlítés nélkül egy esetet. Mikor az ellenzék kifelé vonult, egy tekintélyes debreczeni orvos, ki a közgyűlésnek virilis tagja és nem tartozik pártunkhoz, szintén vévén kalapját és botját indult kifelé.

— Hát szintén? — kérdi a főispán sa-vanyuan mosolyogva.

— Hiszen én tulajdonképen ide sem jöhettem volna, mert meg sem hittak a közgyűlésre — felele az orvos.

És felháborodva a főispán eljárása felett, távozott a teremből. Ime tehát nemcsak olyan bizottsági tagok voltak, a kik szervezési szabályrendeletet nem kaptak, hanem olyanok is, kiket egyáltalán meg sem hívtak a közgyűlésre.

Hej, főispán ur, nem jól van ez így!

Az idő előrehaladtával mind kevesebb lett a közgyűlési teremben maradtak száma, úgy hogy az csak úgy kongott az ürességtől.

Sőt 11 óra felé M á r k Endre és Jóna Dániel is elmentek, már pedig az elképzelhető hogy ezek az urak mig csak szükség van rájuk, el nem mennek.

De a főispán csak folytatta tovább a tárgyalást 1/2 1 óráig, utoljára majd magába maradt, kivéve egy pár körülé lézengő hivatalnokot. No de hát, mint maga is mondta, így könnyebben átestek a tárgyaláson.

Ujdonságok.

* **A választók névjegyzéke.** Elkészült végre, mint már megirtuk; Debreczen város jövő évi képviselőválasztó polgárainak ideiglenes névjegyzéke, melyet a törvény értelmében 10 nap alatt bárki megtekinthet, lemásolhat s ellene felszólalhat. Erre vonatkozólag ma a következő hirdetményt vettük: »Az 1876. évi XVIII. és az 1874: XXXIII. t. cz. alapján, értesítettnek az országgyűlési képviselő választásra jogosult városi lakosok, hogy az összeíró küldöttségek által beterjesztett névsor nyomán a választók 1897 évi ideiglenes betűsoros névjegyzéke a központi választmány által

összeállított; ezen névjegyzék a »Hun-
gári« épületben levő közigazgatási jegyzői
hivatalban folyó évi július 5-ik napjától
kezdve közszemlére kitétetett, hol is
reggeli 8 órától 12-ig a névjegyzékek
megtekinthetők, délután 2—6 óráig egy
előjárásági tag jelenlétében lemásolhatók.
**A felszólamlások a kitételől
számított 10 nap alatt vagy is
július 15-ig lesznek beadandók.**
A beadott felszólamlások ugyanott a
névjegyzékek mellett július 16-tól kezdve
bírkői által megtekinthetők, s az azokra
vonatkozó észrevételek július 25-ig ad-
hatók be. Ugy a felszólamlásokat, mint
az azokra tett észrevételeket a központi
választmányhoz intézve, írásban a pol-
gármesterhez vagy helyetteséhez kell be-
nyújtani. — Végre megemlítjük, hogy
mindenkinél jogában áll azon választó
kerületben, melynek névjegyzékében felvé-
tetett, bármely jogtalan felvétel, vagy ki-
hagyás miatt úgy saját, mint más szemé-
lyét illetőleg felszólalni. Debreczen, 1896
június 22. A központi választmány.

Váradi Szabó János.

Lapunk zár-
takor érte-
sülünk arról a gyászhirről, a mely méltóságos
V a r a d i S z a b ó J á n o s n a k,
a magyar királyi udvari cancellaria nyugal-
mazott tanácsosának halálát jelentve, város-
szerte iráz és mély részvétet keltett. T i
z e n ő t n a p ó t a á g y b a n f e k v ő b e t e g m á r
az elhunyt s bár a legkiválóbb
orvosok mindent megtettek, hogy őt életben
megtartsák, mégis az nem sikerült nekik, s az
mult éjjel 11—12 óra között kihellette lelkét.
Az elhunyt 69 éves volt s jóékonyságáról
ismeretes, drága lelkű nevével — szül. kódi
L a z á r M á r i á v a l 3 4 é v e t é l t
b o l d o g h á z a s s á g b a n. A z e l h u n y t a t
m e j e n k i v ü l h á r o m g y e r m e k e t, u g y m i n t M a r
r i s k a, férjével Szentviszlói D e s e ő
Ferencz huszárkapitányt, A n n a f e r j e j e l
vel Kazinczy és alsó regmeczei K a z i n c z y
Gábor kir. törvényszéki bíróval és J a n o s
egyellen fia, továbbá testvére Váradi S z a b ó
Miklós. A temetés szombaton f. hó 27-én dél-
után 3 órakor lesz. A holttest a Széchenyi
utczáj 1819 számú házból az ev. ref. kistem-
plomában tartandó gyászszertartás után a Kos-
suth-utczai sírkertben levő család sírboltban
fog örök nyugalomra helyeztetni. Béke porairal!

* **Tíz éves találkozás.** Nagy lélekemelő
ünnepre készül 25 férfi, kik mint serdülő
ifjak végezték ezelőtt 10 évvel a debreczeni
kereskedelmi akadémiát és most mint derék
dus-an jövedelmező disze- állásokban levő hon-
polgárok örömmel térnek vissza az őket de-
delgető alma mater szívesen fogadó kablére.
20-an voltak, kik érettségi vizsgát tettek, és
azok közül majd mindannyian fognak a ma-
gasztos ünnepélyen a vizskolátás örömeiben
osztokodni. Már hónapokkal ezelőtt kaptak
mindannyian meghívást, volt osztályfőnököktől
Zalai Marktól, és majdnem lehetetlen volt
eme hangulatjeljes szíves meghívásra meg-
nem jelenni. A lelkes felhívásból a következő-
ket közöljük: A boldogságakon mámorában,
mely a naiv gyermek és ifjúkor kizárólagos
zománccát képezi. Ön és iskolatársai írásban
és szóban azon fogadalmat tettek, hogy egy
évtized lefolyása után Debreczen városában
testületileg megjelenve, ama elévülhetetlen testi-
lelki barátságot, mely ifju szíveket szorosan
egymá-ba bilincselve, férfias komoly és érett
elhatározással másod ízben egy egész hosszú
étre megnyújtják és lepecsételik. Az önálló
férfikor első fokaira lépve számtalan öröme-
jes kegyes és kellemes napok várhatnak önökre
t. Uraim, de oly hangulatjeljes örömmittas nap,
mint az volt, midőn mint alig felserdült ifjak
annyi szepegés, szurkolás és remekelés után
a debreczeni kereskedelmi akadémia vizsgáló
bizottsága által é r e t t e k n e k nyilván-
nítottatik, ilyen ünnepélyes, magasztos momor-

tum az életben aligha fog még egyszer ismét-
lődni. A találkozás programja a következő:
1896 év június 27-én este este 6 órakor ta-
lálkozás a Bika szállodában, június 28-án
reggeli 9 órakor gyűlés a kereskedelmi aka-
démia dísztermében, déli 12 órakor bankett a
negyerdőn. A szombaton találkozó iskolatársak
a következők: Bisám Endre, Csillag László,
Farkas Géza, Filótás Géza, Fried Jenő, Király
Dezső, Kühne Adolf, Liedermann Aurél, Lo-
vász János, Matolesi György, Meisels Vilmos,
Nagy Kálmán, Nyíry Géza, Pallagi Béla,
Raschofszky Miklós (meghalt), Salgó Ignác,
Steinacker Aurél, Steinberger Viktor, Tóth
Sándor, Trux Miklós, Weill Alajos, Wertbeim
József, Wertheimer Bertalan, Wlaszlovics Gusztáv,
Alexiovit Szilárd. A tanári kar akkor a
a következőkből állott: Popper N. János igaz-
gató, Zalai Márk osztályfőnök, Fabián Lajos
Mór, dr. Szántó Sámuel, Szójka Gyula, Des
Combes Henrik, dr. Öreg János.

* **Dr. Medve Zoltán kitüntetése.** Haj-
dúvármegye főispánjának titkárát Dr. Medve
Zoltánt nagy kitüntetés ért. Mint ugyanis a
hivatalos lap mai száma közli, Ö Felsége a
a király Dr. M e d v e Z o l t á n f ő i s p á n i t i t -
kárna k a m i n i s z t e r i f o g a l m a z
ó i c z i m e t adományozta.

* **Huber József halála.** Debreczen vá-
rossának egy derék, köztisztelőben álló ipa-
ros: Huber József hunyt el tegnap délután
5 órakor. Huber József rég óta szenvedett
szembajban. — Évekkel ezelőtt egyik
szemét ki is vették, de betegsége nem szűnt
meg, mert még operáció után is folyton
gyógykezelték. Pár héttel ezelőtt sérvbaja tá-
uadt, mely annyira veszélyessé vált, hogy
tegnap operálták. — A műtét után teljesen
jól érezte magát a tegnap hirtelen elhunyt.
Huber 63 éves volt, tulajdonosa volt az arany-
koronás érdemkeresztnek, tagja volt Debreczen
város törvényhatósági bizottságának s számos
egyletnek. Évtizedeken át kereskedelmi ülnök
volt a törvényszéknél, de súlyos betegsége
miatt önként lemondott. A társadalmi életben
is tevékeny részt vett. Halálát feleségén kívül
nagy számú rokonság gyászolja. Temetése
péntek délután lesz. Haláláról a következő
gyászjelentést adta ki a család: Mély fájdá-
lomtól magtört szívvel tudatjuk szeretett jó
férjemnek, apánknek, apósnak, nagyapának és
rokonnak. Huber Józsefnek városi bizottsági
tagnak, a koronás arany érdemkereszt tulaj-
donosának f. hó 24-en, életének 64-ik, boldog
házasságának 28-ik évében, súlyos szenvedés
után bekövetkezett elhunytát. A megboldogult
földi részei f. hó 26-án d. u. 5 órakor a rom-
kath. egyház szertartása szerint, a Váradi-
utczai 2133. sz. háztól a Szent-Anna-utczai
temetőbe fog örök nyugalomra elhelyeztetni.
Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó
30-án reggel 9 órakor fog az egek Urának
bemutatni. Debreczen, 1896. június 24. B a -
n o t o s ö z v e g y e : H u b e r J ó z s e f n é s z ü l . K u l c s á r
Eszter. Gyermekei: Ferencz n-jével Kiss
Szerénával, Jolán, jegyesével Palankay Ká-
rolylyal, Szeréna, Iona, Irén. Unokája: Ferencz;
és számos rokonok nevében is.

* **A gázgyár ajánlata.** Az augsburgi
légszuszgyár társulat nevében A n t a l o v i c s
Gyula igazgató tegnap újabb beadványt inté-
zett a városi tanácshoz a gazvilágítási szer-
ződés ügyében. Kijelenti abban, hogy a f. évi
januári közgyűlés által 1900. decz. 31-d kére-
tett felmondást a társulat azzal a megiegy-
zéssel vette tudomásul, hogy miután a mos-
tani szerződés helyett kedvezőbb új szerződés
mielőbbi megkötése iránt az első lépést a
társulat 1894. elején beadott ajánlatában maga
részéről már megtette s ezáltal a jelen szer-
ződés megszüntetése iránti készséget már
kifejezte, — a felmondásra nézve az akarat-
egység a két szerződő fél között létrejött. Ér-
tesít továbbá arról is, hogy a légszuszgyár és
átadása tárgyában annak idején kellő módon
fog nyilatkozni. Egynttal megújítja 1894. évi
ajánlata tárgyalás alá vétele iránti kérélmét.

* **Debreczen nagy kölcsöne.** Debreczen
város tanácsa ma felirt az osztrák-magyar

bank bécsi főtanácsához, hogy a nagy kölcsön
felvételére felküldött 500,000 forintos kötvény
ellenében, amelyre eddig csak 200,000 forint
van kifizetve, újabb 150,000 frt. kifizetését
utalványozza debreczeni fiókjánál. Az új köl-
csönkésztet felvételét a királyi tábla hátralé-
kos építési költségeinek kifizetése tette szük-
séggé.

* **Iparos ifjak mulatsága.** A debreczeni
iparos ifjuság önképző egylete általe hó 28-án
vasárnap a Dobos pavillonban tartandó »Ba-
tyu« mulatságra a meghívók széthordattak.
Felkérem ennél fogva a meghívásra magukat
illetékesnek tartó, meghívót nem kapott egyé-
neket, hogy ez iránt az egylet nagyhatvan
utczai helyiségében a nap bármely szakában
jelentkezni sziveskedjenek. Debreczen, 1896.
jun. 25. K i s s Sándor biz. elnök.

* **Az alsó szabolcs-hajduvidéki tanító
egyesület közgyűlése.** Vettük a következő
felhívást: Az alsó szabolcs- hajduvidéki ev.
ref. egyházmegyei tanító-egyesület tagjaihoz!
Tanító egyesületünk es évi rendes közgyűlését,
mint diszgyűlést, Budapesten július 5-én a
Lónyay-utczában levő ref. főgymnasium gyü-
léstermében d. e. 11 órakor kezdődőleg tartja,
melyre van szerencsém t. tagtársainak tiszte-
lettel meghívni. (Tárgyak: 1. Elnöki megnyitó
beszéd. 2. Jelentés az egyesület mult évi
működéséről anyagi és szellemi állapotáról,
rövid visszajelentéssel az egyesület multjára.
3. »A magyar iskoláztatás multja, jelene és
jövője.« Ertekezés: D o b o s Sándor utól
4. Indítványok tárgyalása. — H. Hadházi 1896
június 22. kartársi üdvözléssel S i m o n
Károly elnök.

* **Időjelzés június 26-ra:** felhőzet, eső
zivatarok, hősülyedés.

Táviratok.

Fejérváry a királynál.

B u d a p e s t, jun. 25. A Debreczen
ered. táv. Fejérváry Géza br. honvédelmi és
Jósika Samu br. személy körüli miniszterek
tegnap este Bécsbe érkeztek. Fejérváry br. ma
reggel 9 órakor ő felsége külön kihallgatáson
fogadta. E kihallgatást irányadó körökben a
képviselőház feloszlátásának ügyével hozzák
kapcsolatba.

Tisza Kálmán Nagyváradon.

B u d a p e s t, június 25. (A »Debr.«
ered. táv.) T i s z a Kálmán tegnap este
G a j á r y Ödön, M i k s z á t h Kálmán
M o l n á r Béla s más képviselők kísé-
retében Nagyváradra érkezett, hol nagy ováció-
kkal fogadták a generális közlegényt s a város
diszfogatán vitték lakására. — Tisza ma reg-
gel 11 órakor tartotta meg beszámolóját,
melyet a következőkben ismertetünk:

Tisza Kálmán beszéde.

H l a t k y E n d r e pártelnök üd-
vözlő szavai után kezdett beszélni T i s z a
és először is megköszönte az ovációkat.
Aztán megemlékezett az ezredévi ünnepéről,
melyen a király o'y beszédeket mondott, me-
lyekben a nemzet iránti szeretet, bölcs intel-
mek vannak. — Elsorolja a nemzet nagy
tulajdonságait, de felemlíti h i b á i t is,
nyilatkozik a pártoskodás és viszály okozta
szomorú állapotokról, melyek Mohács után
voltak az országban, feltünteti a
haladást s a magyar nemzet ragaszkodását
a szabadsághoz. óva int a pártoskodástól.
Szólok ehhez füzi a maga eszméit; s figyel-
meztet a csirában levő veszélyes n é p
p á r t i ü z e l m e k r e, melyekkel min-
den téren szembe kell szállnunk, s inti a nem-
zetet, hogy a magyar haza csak úgy lehet boldog,
ha egyetértésben van királyával, viszont
a dinasztia csak akkor erős, ha alatta boldog
és szabad nemzet él. Ez legyen programmunk
az új ezredévben. (Eljenzés.)

Debreczen közigazdasága a század derekán.

— A debreczeni első takarékpénztár 50 éves történetének bevezető része. —

Irta: **Szűts Mihály.**

„Magyarország rosszul volt, meglehetősen van jobban „lesz“
August 5-ik 1846.

Széchenyi István s. k. (**)

A debreczeni első takarékpénztár történetét nem kezdhetném nevezetesebb mondással, mintha homlokára azon jelvényt tűzöm, a melylyel a magyar reform törekvések nagy mestere a kollegiumi anyakönyvtár meglátogatása alkalmával nevével az ott kitett emlékkönyvbe bejegyezte. Ez a mondat akkor keletkezett, mikor a Tisza szabályozása nemcsak megkezdődött, de megalapítóját további munkálkodásában kedvező sikerrel biztatta. Ezért cserélte fel ama köztudomású mondatát: „Magyarország nem volt, hanem lesz“ a föntebbiel, a melyben elismeri, hogy hazánk rosszul volt ugyan a múltban, de már állapota meglehetősen mondható, sőt biztos kilátás kecsegtet bennünket annak reménylésére, hogy még jobban is lesz.

A Széchenyi föllépését megelőző kor a télenység, henye, tespedés, a meddő kétségkedés időszakának nevezhető. — Megjobbaink sem igen bíztak abban, hogy a haza felvirágoztatására czélzó terveik valaha sikerüljenek. Még maga Széchenyi is kétség és reménykedés között ingadozott. — Az irodalom legjelesebb képviselői Kisfaludy Károly, Kölcsey, Vörösmarty stb. műveiben pedig, minduntalan a hazafias mély bánat, a vesztett remény, a kétes jövő siralmát szállal meg.

Széchenyi föllépése képezi a választó vonalat a régi, a volt s az új leendő Magyarország között. A nagy reformátor hamar belátta, hogy nemzetét csak úgy mentheti meg, ha azt egyfelől szellemi, másfelől anyagi jóléte megszerzési útjára vezérli. Ugyanazért nem csak azon buzgólkodott, hogy honfitársaiiban a nemzeti önértzetet, közértelmességet fejlessze s e czélból mint „Hitel“ című műve előszavában mondja a „Közértelmesség, nemzeti fejlődés eldarabolt erőket egyesítse, magyarság s több effélel annyi-zor szándékozom ismételni, a mennyiszor csak lehet“, — hanem a mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, közlekedés terén is oly vállalatokat indított meg, a melyek nyomán ezek biztos fejlődésnek indultak.

Széchenyi 1820-ban mint huszárkapitány Debreczenben időzött s ugyan-ezen idő körül Derecskén állomásozott, hol a paptól tanult magyarul. Mar ez időtájt foglalkoztatta lelkét tevékenységének fentebb jelzett két irányja s ezt két egymástól elütő tartalmu program tervezetből, úgy mint a nemzeti nevelés is a lötenyészítésre vonatkozókból gyanítjuk; e két pont már akkor munkaprogramjába tartozott. — A Debreczenben általa észlelt viszonyok is befolyhattak tevékenysége irányítására. Debreczenben a százados multu főiskola s annak tudós tanarai a közműveltséget jelentékenyen fejlesztették, nem csak az előkelők, a város tisztviselői, hanem a polgárság körében is, a melynek gyermekei a muzsák hajlékát szorgalmasan látogatták. Egyébiránt a közönségesnél magasabb műveltség mellett még egyebet is találhatott Széchenyi Debreczenben, tudniillik azzal egybekötött tiszta, hamisítatlan, eredeti magyarságot s aligha tévedünk, ha azt mondjuk, miként ezeknek szemlélete kelthette benne azt a gondolatot, hogy a nemzeti nevelés tervezetével foglalkozzék. Az a maró guny, a melylyel honfitársait a magyartalanságukért ostorozta, bizonyára nem szólott Debreczennek, a mely tiszta magyarságát az idők minden viharai közt is megőrizte.

A magyarágon s műveltségen kívül még legyezet is láthaott Széchenyi náunk, ugymint jelentékeny vagyonosságot, a melyet Debreczen polgárai szorgalmas munká-

*) E jelmondat a könyvben autográfiájában van közölve

jokkal, bölcs mérsékletök, takarékoságuk és ősi intézményeik s jogaikhoz való ragaszkodásukkal szereztek maguknak. E vagyonosságuknak a apját Debreczenben a vagyonszösségben találjuk, mely intézmény talán nálunk tartotta feon magát jellegző alakjában legtovább.

Mint szabad királyi város részese volt az ezzel járó kiváltságok és jövedelmeknek. Követeket küldött a pozsonyi s később a pesti diétákra. Egyes debreczeni polgárok az ország közigazgatásában tekintélyes hivatalos állásokat töltöttek be, de azért folyton fentartották szülővárosukkal az összeköttetést s annak nemcsak tanácsadói, utbaigazítói, hanem hatóságos támogatói is lettek. Ipara a czéhrendszer hatása alatt fejlődött, kereskedelme kiterjedt körű volt, ezek tekintetében sok közös vonást bírt más szabad királyi városok enemi intézményeinek fejlődésével.

A miben különösen kiválók, az földbírtoki kommunismusa, melylyel sok tekintetben egyedül áll. Minthogy a város polgárai vagyonosságukat épen ezen intézménynek köszönhetik, — foglalkozunk vele röviden közelebbről is.

(Folyt köv.)

Férjek pszichológiája.

(Egy apa leveleiből)

Irta: **Geöcze Sarolta.**

A tanár-férj.

Nyugodt lélekkel mehetsz hozzá feleségül, feltéve, hogy igazán művelt lelkű ember hivatását szereti: csak rajtad áll, hogy házas életeket a legboldogabb legyen, mert neki jellembevaló hibái nincsenek, csak apró gyarlóságai. Mestersége, hogy a tiszta erkölcsöt állítsa fel követendő példának és ebbe magát később úgy beleéli, a jóság, az erkölcs tisztelete annyira vérebe megy, hogy gyakorlati kezd meg is, még a saját féltelen szenvedélyei ellenére is. És minél öregebb, annál jobb emberré válik. Persze, annál pedánsabb is. Ez neked kezdetben neveléses lesz. De uralkodjál arcizmaidon; mert férjed nagyon zokon venné, ha te az ő követeléseinek nem tulajdonítanál akkor sulyt mint ő maga. Egy kicsit szögletes is lesz. A katedrán beleéli magát abba gondolatba, hogy ott ő a legokosabb; nagyon — megszkolja, hogy mindenki az ő kedve szerint igazodjék, neki pedig nem kell igazodnia — senkihez; így nincs alkalmá sima, hajlékony modoru világlívá lennie. Egy kicsit szentenciózus is lesz a modora. Magyarázó, oktató hangon fog veled beszélni. A te elmed ját-zibb, eszed járása sebesebb, neked tehát ez alkalmatlan nyűg lesz; de végy erőt türelmetlenségeden, s habár te azonnal fel is fogtad már, a miről szó van, légy türelmes és háas, figyelő hallgatója körülményes, alapos magyarázatának. Mert neki nehezebb e felejtetni, hogy otthon nem a katedráján van s te pedig nem értlen gyermek, hanem érett itéletű, önálló gondolkozásu meglelt nő vagy.

Olykor el is lesz keseredve: ideges is lesz. Mert az ő mánkasságát a társadalom nem méltányolja eléggé, a kollegák irigyek, a feljebbvalók gögősek, a tanulók pedig rakoncátlanok. A lehangothságnak, a csüggedésnek ezen óráiban te kettőzletett gyöngédséggel, a szeretetnek, a bizalomnak kettőzött jeleivel iparkodjál benne az önbizalmat ébren tartani, kedélyed vidámságával pedig iparkodjál a buskomorságtól megóvni, a mig lelkének egyensulya helyre áll.

Kedélyedet legbecsesebb kincséd gyanánt őrizd: szükséged lesz arra pedáns, ideges férjed mellett nemcsak neked maradnak, de szükségük lesz rá főkép gyermekeidnek, kiket az ő édes apjuk szüntelen szölongatni, nógatni, oktatni, leczkézni fog; szegénykéknak te leszel a játszó társuk, a te körödben fojzák ők majd érezni, mi az igazi, gondatlan gyermekkor, a boldog aranyzabadság. Ha pedig te is pedáns, rideggé válnál férjed mellett, akkor helyezzétek el gyermekeiteket inkább árva-

házban, mert ott is jobb dolguk lesz, mint a rideg, kedélytelen otthonban.

Tehát, ha tanárhoz mégy feleségül, tőled függ minden. Arról biztos lehet, hogy hűség, jó férjet kapsz, aki előtt nem lesz aszszony rajtad kívül.

Persze akad olyan tanár is, a ki művelletlen, hivatását nem szereti, azzal járó kötelességeit szegényítő igának tekinti s jármát lázongva hordja. De ilyenhez te ne menj gyermekem, az ilyen ember a népszerűség-hajhászatnak feláldozza családját, vagyonát, becsületét, mindenét; nem proletárja de nihilistája a társadalomnak, nem megbízható elem: boldogságotat ilyen ember kezére ne bízd.

(Folyt köv.)

Igazgatósági előterjesztés, a gazdák és iparosok ált. hitelszövetkezete 10-ik évi közgyűléséhez.

Az 1895-ik évre vonatkozó szárszámadásokat a mikor tiszteletteljesen előterjesztjük, mindenek előtt kérjük a t. közgyűlést, miszerint kegyeskedjek a mérleget bölcs bírálás tárgyává tenni és annak utána azt elfozadva úgy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottság részére a felmentvényt megadni; s egyszerűen elhatározni méltóztassék, hogy a kimutatott nyereség a jövő év számlájára vitessek által.

Ezek után mindenek előtt felemlíteni kívánjuk hogy az elmúlt év folyamán a szövetkezet életében nem fordult elő semmi oly körülmény, mely a t. közgyűlés különösebb intézkedését igényelné.

A felmondott rászjegyeknek beváltása, a befolyó pénzekből szakadatlanul eszközölték, mit igazol az a körülmény is, hogy az 1895 év folyamán beváltott 1876 darab rászjegyet. 1896 ik év május végéig pedig 3134 drb lett beváltva. Az elmúlt 3 év leforgása alatt összesen beváltott 18857 drb rjegy. Minthogy pedig 1888-ik évtől számítva bezárólag 1896-ik év május hó végéig 37027 drb. rjegy lett az egyes szövetkezeti tagok részére kiszolgáltva; minden kétséget kizáró tény, hogy az összes árjegyek felénél jóval többet váltott be három év leforgása alatt az igazgatóság. Megnyugvással tekintünk tehát vissza három évi működésünkre s anélkül, hogy csak egy percig is hinnénk, hogy érdemeiket sz-reztünk magunknak mindazonáltal átvagynuk hatva annak tudatától, hogy a közgyűlési határozatoknak es egyesek jogosult kívánságainak hűségeselelmozditói és végrehajtói voltunk. És azon hittel, reménnyel sőt meggyőzéssel nézünk a jövőbe, hogy a szövetkezet ügyeit sikerülend minden rakkódás nélkül lebonyolítani. Sőt reméljük, hogy azok kik elég bölcsék, türelmesmel varni a végeredményt, napról-napra nagyobb értéket fognak birni rászjegyeikben. Mit igazol azon körülmény is, hogy az elmúlt év végével a rjegyek értéket darabonként 16 frt 50 krban lehetett megállapítani. Ugyanis miként az a mérlegből is kiünik az 1895-ik évben a befizetett tőke 400531 frt 69 kr. Ezen tőkéből a könyvecskékre esik 42230 frt 19 kr. Az 1895-ik év végén még fennállott 20186 drb. rjegyre pedig 358301 frt 50 kr. Tehat e szerint egy rjegy értéke volna 17 frt 75 kr. Amde az ügyvivősegeknél az engedélyezett 3%-os jutalék és kezelési díjakon túl 25.440 frt és 48 kr. költetett el. Ebből egy rjegyre esik 1 frt 25 kr. Egy rjegy tiszta értéke tehát 16 frt és 49 kr.

Kétséget vonhatatlan tehát, hogy az előbbi évekhez mérten a 3 év leforgása alatt a rjegy értéke 1 frt 49 krral emelkedett. Ha ezen kívül figyelembe vesszük, hogy a tartalék tőke 1893-ban csak 13593 frt és 39 kr. volt. 1895. év végével pedig már 24752 frt 41 kr. akkor bizonyosan nincs alapos ok a kétkedésre a tekintetben, hogy valjon fog-e sikerülni a szövetkezet ügyeinek való lebonyolítása, mert ha azon az uton fogunk továbbra is haladni, mely az elmúlt 3 év alatt czélhoz vezetőnek

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Irtta: CSENGEY GUSZTÁV.

Második kötet. 96

Károly bosszúja.

(Folytatás.)

— S mikor akarja ezt a levelet kézhez juttatni?

— Mentül előbb. Bizonyos naphoz nem kötöm a dolgot, csak hogy mire rendeltetésünk helyére értünk, kéznél legyen a levél.

— Jól van. Fogadom tehát magyar becsületiszavamra, hogy kívánsága pontosan és lelkiismeretesen teljesítve lesz.

— Én pedig fogadom katonai becsületiszavamra, hogy az ön feltételeihez tartom magamat, senkit és semmit el nem árulok. Hah! megálljon... nem készülnek-e önök most valami merénylőre táborunk ellen? Mert ez esetben inkább fölakasztatom magamat, sem hogy nyelvemet megkössöm, vagy magamat talán valamilép eszközül fölhasználtsam.

— Nyugodt lehet; mi egyszerűen csak elvonulunk s visszamegyünk hadállomásunkra.

— Jó, úgy állok szavamnak.

A két katona egymás tenyerébe csapott, így kötötték meg a kölesönös szerződést.

... Teréz másnap reggel belépett Malvinehoz.

— Nos? — kérde ez — elmentek?

— Szerencsésen. Most még ezt a levelet kell átadnom. Bergmann kívánta, hogy kézbesítsük.

Malvine felbontá a levelet s közönyösen olvasta el tartalmát. Arczán egy vonás sem mozdult meg.

— Jó. Elmehetsz.

Teréz egy firkászó pillantást vetett urnőjére, de annak arczáról semmit sem olvashatott le. Egészen megnyugodva távozott. Nincs semmi baj.

Mikor pedig Teréz kilépett az ajtón, léptei elhangzottak s a külső szoba ajtaja is becsapódott, akkor Malvine dühösen gyürte össze a levelet, földhöz vágta s rátiport; majd ismét felvette, kisimitotta lapját reszkető kezeivel... az előbb lángoló arcz halálsápadt lett... szemei tébolyult merevséggel bámultak a betűkre... azután felvágta fejét s felkaczagott, kaczagott rémesen, kísértetiesen, a milyen kaczagás örüllt té teszi azt is, a kinek ajkain kel, azt is, a ki hallja.

De nem hallotta senki, Malvine sem örült meg, hanem eltette szépen a levelet, aztán elkezdett fel s alá járkálni szobájában, magában suttogva:

— Nem úgy lesz, édes kisasszony!

Az a levél pedig, a mit Károly Malvine-nak írt, így hangzott:

Grófhölgy!

Én a mult hangversenyen Biedersohn művészt a felkelők villámvezérének néztem, azon okból, mert az általa eljátszott magyar dallam modora nagyon hasonlított azon modorhoz, melylyel egykori iskolatársam Mártonfy Farkas, a mostani villámvezér szokta e dalt hegedülni. Hogy azonban ez csak pillanatnyi meglepetésem tévedése volt, később meggondoltam és beláttam, nem csak azon alapon, mivel Smidt ezredes ismeri Biedersohn-t, hanem azért is, mert Mártonfy Farkas nem teheti ily vakmerően életét kockára, melyre már régóta számot tart a szép Freiburg Berta, a Mártonfy család kedves árvája, Villám szeme fénye és alkalmasint nem-sokára édes kis szöke felesége. A botrányért tehát bocsánatot kérven, vagyok a grófhölgynek

leghódolóbb tisztelője

Bergmann Károly.

cs. k. őrnagy.

Malvine még sokáig sétálgatott szobájában, tünődve, homlokát dörzsölgetve, míg végre megállapodott valamiben.

— Ugy lesz... úgy lesz!

Azután nem sétálgatott, nem tünődött többé.

... Biedersohn megjelent segédeivel a kitűzött helyen, hogy Károlylyal megvívjon; várt sokáig; de a ki nem jött, az Károly volt. Végre megérkeztek segédei s szégyenkedve ki-jelentették, hogy az őrnagyot nem találják sehol-

(Folyt köv.)

Közgazdaság.

Debreczeni piaczi árak.

A folyó hó június 23-ik debreczen vásáron a következő árakat jegyezte a vásárfelügyelőség. Gabnaárak. Buza 6.30 6.25 6.20 Kétszeres 5.20 5.15 5.10 Rozs 5.20 5.30 5.— Arpa 4.20 .15 4.10 Zab 5.60 5.55 5.50 Tengeri 4.30 4.35 4.40. Burgonya 1.80. Ló felhajtott 850, eladatott 320. Marha felhajtott 1204 eladatott 475. Sertésvásár zárva. Szatlonna és haj. 100 kiló ó szalonna 48—50 frtig 100 kiló háj 50—52 frt. Husárak: 1 kiló marha hus 40, 44, 48,50,52, 54,56 60 s sertésus 40 44, 48 52 kr., borjúhus 56 kr, juhhus 40 krt Tüzifa 4 kbm. tölgyfa 12 frt, bükkfa 13 frt nyárfa 7,50, felvágás 2 frt, faelszállítás 1 fr 20 kr. Napszámárak. Szőlő munka: Férfi ellátással 90 kr., ellátás nélkül 1 frt 30 Mezei munka: 50, 70 kr.

Budapesti gabonatözsde.

június 24.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Buza	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 s lg
Bánsági ó	75	—	76	—
"	77	6.50	6.55	78
"	79	6.65	6.75	80
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
"	77	6.50	6.55	78
"	79	6.65	6.75	80
Pestvidéki ó	75	—	76	—
"	77	6.50	6.55	78
"	79	6.70	6.75	80
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
"	77	6.50	6.55	78
"	79	6.75	6.80	80
Bácskai ó	75	—	76	—
"	77	6.60	6.65	78
"	79	6.65	6.80	80
Észak magy	75	—	76	—
"	77	—	78	—
"	79	—	80	—
		Min. hekt.-ben	Ar kilógram.	
Rozs elsőrendű új		70—72	6.05	6.10
" másodikrendű "		—	5.95	6.00
Arpa takarmánynak "		60—62	4.40	4.70
" égetni való "		62—64	0.00	0.00
" serfői dei "		64—66	6.15	6.50
Zab — — — — — új		39—41	6.10	6.40
Tengeri bánsági — új		—	4.10	4.15
" más nemű "		—	4.—	4.05
Repeze bánsági		—	0.00	0.00

Kőbányai sertés-piacz.

június 24.

Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként —400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg m sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) — krig. 4. Fialat közép páronként 251—320 klg.— sulyban 46—47 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő sulyban) — 46—47 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól 46 krig. Közép páronként 220 — 280 klgmíg terjedő sulyban) 44 45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban 43—44 krig Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48—49 krig. 10. Közép (páronként 200—260 kgr. sulyban) 45—46 krig. 11. Könnyű (páronként. 220 klgmíg terjedő sulyban 44—45 krig. Sertés létszám 1896 évi. janu. hó 22-ik napján volt k észetben 8699 drb. 1896. június hó 23. napján felhajtott — drb. 1896 június 23. napján elszállított 53 drb. 1896 évi június hó 24-ik napjára maradt 8646. Sertés forgalom üzletirányzata lauyha.

bizonyult, akkor csak rövid idő kérdése lehet, hogy a szövetséget kebeléből mindazok kibocsáthatók lesznek, kik eziránti szándékukat szabályszerűleg bejelentették.

Felemlítendőnek tartjuk még az elmondottakon kívül, hogy az eddig itélettel ellátott perek a szövetségre vonatkozólag csaknem kivétel nélkül kedvezőleg dőltek el, mely nagy részben dr. Horváth Jenő ügybuzgó lelkiismeretes eljárásának, szakképzettségének tulajdonítható!

Sajnálattal kell megemlítenünk, hogy még mindig vannak oly makacs ügyvivőségek, amelyek az általuk kezelt pénzekről és értékekről vonakodnak számot adni. Ezekkel szemben nem mulaszthatjuk el megtenni azon lépéseket, melyek az összes érdekelttség jogai és érdekei megóvása czéljából szükségesnek mutatkoznak.

(Vége köv.)

Gazdák és iparosok hitelszövetkezete.

A gazdák és iparosok általános hitelszövetkezete — mint már táviratilag jelentettük — tegnap délelőtt tartotta tizedik rendes közgyűlést a Vigadó kistermében. A szövetkezetnek különösen vidéki tagjai nagy számmal jelentek meg a közgyűlésen és lelkes orvációjában részesítették Papp Elek országgyűlési képviselőt, a ki mint a szövetséget vezéregazgatója foglalt helyet a podiumon. Nehány rövid, de annál bensőbb üdvözlő szó után megnyitotta a közgyűlést s nyomban utána felolvastatva az igazgatósági előterjesztést, valamint a mérlegkimutatást.

A közgyűlés egyhangú köszönettel és elismeréssel vette tudomásul a jó eredményt és csak röviden szóltak hozzá a vezéregazgató amaz indítványához, hogy a hátralékos felhizeték a tőkéhez csatoltassanak. A felszólalók közt volt Vasadi Balogh Lajos, Zsák István, Jóó Henrik, Dézsi Elek, Sauter Ignác plébános, Evel Ferenc, dr. Raffinger Sándor és végül egy resiczai oláh, Ragalina Nikoláj, kinek felszólalása nagy tetszést aratott. Ezután Papp Eleket egyhangulag, nagy lelkesedéssel megválasztották újbul vezéregazgatónak.

Papp Elek meghatottan köszönte meg a rendíthetetlen bizalmat és kitüntetést. Jól tudja, hogy nagy felelősség van rajta, ezek és ezek ügyét, érdekét kell szíven hordania és úgy áldja meg őt az Isten, a hogy kötelességének mindig híven fog megfelelni. (Hosszszantartó, lelkes eljenzés.)

Most érdekes jelenet következett. Regalina Nikoláj felállt és lelkes szavakkal kívánta, hogy a szövetséget viragozzék, mert édes magyar hazánkban erős kapcsolatot fog képezni oláhok és magyarok között, a kiknek testvéries egyetértésben kell élnök.

Papp Elek nyomban megmagyarázta a közgyűlésnek az oláh tagtársnak hazafias felszólalását: Örömeinek adott kifejezést, hogy e beszéd elhangzott üdvözölte Regalina Nikolajt, kifejtette, hogy oláh testvéreink, akik ily hazafias érzülettel gondolkoznak, mindig kedvesek lesznek előttünk, s örvendeni fogunk, hazánk boldogulásáért. (Nagy tetszés és eljenzés.)

Ezután megválasztották az igazgatóságot, melynek tagjai lettek Thury Mihály, Hannibál József, Váradi Balogh Lajos, dr. Horváth Jenő, Strobl János, Sitak Román, Pottagok: Dézsa Elek, Hajdinger Károly, Kovács Károly, Tima Lajos. A felügyelő bizottság tagjai lettek László János, Fördő Dezső, Kiss Zsigmond. Pottagok: Sauter Ignác, Imberl Ferencz, Zsák Frigyes.

Papp Elek hazafias beszéddel zárta be a gyűlést, mely zajos eljenzésben oszlott föl. A gyűlés tagjai délben a Banyaiban gyűltek össze ebédre hol Papp Eleket és az igazgatóságot számos felköszöntőkben éltették.

VASUTI MENETREND.

1896. május hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul.

Budapest-Nagyvárad felé személyvonat	reggel 4 ó
Budapest-felé gyorsvonat	reggel 8 ó. 40 p.
Budapest-Nagyvárad felé	délután 12 ó. 36 p.
P-Ladány-Nagyvárad felé ¹⁾	este 10 ó. 31 p.
	délután 3 ó. 48 p.
	minden kedden déli 12 ó.
Csak P-Ladányig vegyes vonat.	este 8 ó. 15 p.
Szatmár-M-Sziget felé	délután 4 ó. 07 p.
Szatmár-M-Sziget felé	este 8 ó. — p.
	éjjel 3 ó. 05 p.
Csak Szatmárig	reggel 5 ó. 30 p.
Miskolcz-Kassa felé ²⁾	reggel 8 ó. 25 p.
Miskolcz-Kassa felé ²⁾	este 8 ó. 05 p.
Szerencs-S-A-U.-Kassa felé d. u.	4 ó. 02 p.
H-Böszörmény-B-Szt.-M. felé máv-ról reggel	5 ó. 28 p.
	vásártérről 5 ó. 51 p.
	máv-ról délután 3 ó. 57 p.
	vásártérről 4 ó. 10 p.
F-Abony felé máv-ról reggel	4 ó. 42 p.
	vásártérről 5 ó. 00 p.
Ohat-Köcs-Polgár felé máv-ról d. u.	4 ó. 12 p.
	vásártérről d. u. 4 ó. 24 p.
Derecske-Nagy-Léta felé 8 ó. r. 35 p. és d. u. 4 ó. 17 p.	

Budapestre érkezik:

a reggel 4 ó. indul személyvonat	délben 12 órakor.
a reggel 8 ó. 40 p.-kor ind. gy. v. délután	1 ó. 50 p.
a déli 12 ó. 36 p. sz. v. este	8 ó. 10 p.
az este 10 ó. 31 p. reggel	5 ó. 45 p.

Budapestről—Debreczenbe indul:

a d. u. 3 ó. 47 p.-kor érk. személy v. reggel	9 ó. 40 p.
az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u.	2 ó. 15 p.
az éjjel 2 ó. 40 p. Személy-vonat este	7 ó. 05 p.
az 2 ó. 40 p. sz. v. (Püsp. Ladányig	
gy. v. átszállás: l) este	9 ó. 15 p.
A reggel 7 ó. 20 p.-kor érk. személyv. este	11 ó.

1) P-Ladánytól gyorsvonat.

2) Közvetlen kocsi Miskolczon át Budapestre.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentáll az idő megpróbá-
lásának, mert már több mint 25 év óta megbízható,
fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köz-
vényél, csuznál, tagszagatásnál és meghűléseknél
és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrab-
ban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gya-
korta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos
szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy
háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és
1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-
tárban készletben van; főraktár: Török József gyógy-
szerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen
óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű
utánzat van forgalomban. Ki nem akar
megkárosodni, az minden egyes üveget
„Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit
utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, esz. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt (Thüringia).

805./1896. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak 14898 /
1896 P. sz. végzése folytán közhírré
tétetik, miszerint Knuth C. Károly ré-
szére özv. Cséke Lajosné debreczeni
lakostól 460 forint tőke, ennek 1895.
évi szeptember hó 5-ik napjától számi-
tandó 6% kamatai és eddig összesen
38 frt 65 kr. perköltség erejéig 1895.
évi november hó 18-án biróilag lefoglalt
és 304 frtra becsült butorok és egye-
bekből álló ingóságok, 1896. évi július
hó 6-án délelőtti 9 órakor kezdetét ve-
endő és Péterfia-utca 837. szám alatt
megtartandó nyilvános birói árverésen,
a legtöbbet ígérőnek azonnali kész-
pénz fizetés mellett, szükség esetén becs-
áron alul is el fognak adatni

Debreczen, 1896. évi június hó 18-án.

Sugar Gyula
birói kiküldött.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.

Törleszt. kölcsön
földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték $\frac{3}{4}$ részéig 20—50 év közti időre kész-
pénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzintézet nem mondhat
fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonylóira legrövi-
debb idő alatt.

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. —

Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi ki-
vonat és kataszteri birtokiv másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,

Budapest, Váci-körut 39.

Legnagyobb ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában, egyedüli,
mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól okmányszerűleg
ajánlva van.

Képviselők kerestetnek!

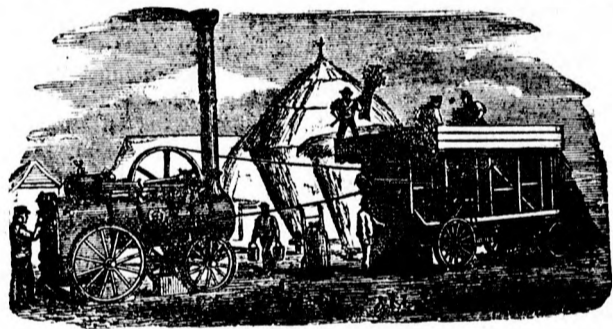
Képviselők kerestetnek!

SCHICHT-féle SZIN-
SZAPPANtörvényszéki belajstromozott
védjegy.igen jól van szárítva,
kitűnően tisztító,
igen takarékos a használatban,kezeség mellett tiszta és ártalmatlan a fehérmű és kőznek, egyáltalában a
legjobb, ami a szín-szappanból van.

Senki sem bánja meg a kísérletet.

Kaphatók a legtöbb detail-kereskedésben.

263 első díj.

Eddig eladott 30.500 gőz-
mozgony és cséplőgép.

RUSTON, PROCTOR & Co.

vezérképviselése

BUDAPESTEN, V., Lipót-körut 32.

ajánlja dus készletét, világhírű legújabb és javított szerkezetű

GŐZMOZGONYOKBAN

és
szab. „EXCENTERES” gőzcséplőgépekbenmely utóbbiaknál a görbe tengelyek és azok belső per-
selyei elesnek.Ezen a mi szabadalmazott „Excenteres” gőzcséplőgépeknél, úgy a szalmarázók, valamint
a rostaszekrények egy egyenes tengely által hajtataknak, melyek mindkét végén kör-
hagyó tárcsák vannak alkalmazva s így az összes könyöktengelyek, valamint a gép
belsejében eddig használatban volt 16 persely mellőztetnek, mi által nagy takarítás
kenő anyagban, javításokban s időben előidéztek.A könyöktengelyes gőzcséplőgépek ez idő szerint elavultaknak és czeleszerütlennek
tekinthetők.A ki csak egyszer ezen „Excenteres” gőzcséplőgépek sokoldalú előnyeit
megismerte, nem kívánkozik többé könyöktengelyes gőzcséplőgépekkel dolgozni. —
Évek óta ezen „Excenteres” gőzcséplőgépek legjobbnak bizonyultak s a gardaközön-
ség osztatlan tetszését kiérdemelték.Ruston, Proctor & Co. Ltd. a feltalálója, szabadalom tulajdonosa és egyedüli
gyárosa az „Excenteres” gőzcséplőgépeknek. Jó szerkezetű és kitűnő anyag te-
ben egy évi jótállás vállaltatik; a gépek pedig teljesen a munkához készen szállítatnak.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

Dus készlet tartalék géprészekben.